

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 10. decembrī
(OR. en)

14919/21
ADD 1

JAI 1403
FREMP 297

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 9. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 777 final annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam - KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Iekļaujošāka un aizsargājošāka Eiropa: ES noziegumu jomu saraksta paplašināšana, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 777 *final - annex*.

Pielikumā: COM(2021) 777 *final - annex*

Briselē, 9.12.2021.
COM(2021) 777 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Iekļaujošāka un aizsargājošāka Eiropa: ES noziegumu jomu saraksta paplašināšana,
tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu**

PIELIKUMS

PADOMES LĒMUMS

par naida runas un naida nozieguma pievienošanu Līguma par Eiropas Savienības darbību 83. panta 1. punktā noteiktajām noziegumu jomām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 17. panta 1. punktu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 1. punkta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu¹,

tā kā:

- (1) Visas naida un neiecietības formas un izpausmes, tostarp naida runa un naida noziegumi, nav savienojamas ar Savienības vērtībām – cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību ievērošanu, – kas nostiprinātas Līguma par Eiropas Savienību (“LES”) 2. pantā. Minētās vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.
- (2) Savienība veido brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ievērojot pamattiesības un dalībvalstu atšķirīgās tiesību sistēmas un tradīcijas. Tās mērķis ir nodrošināt augstu drošības līmeni, izmantojot tādus pasākumus kā noziedzības, rasisma un ksenofobijas novēršanu un apkarošanu.
- (3) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 83. panta 1. punktu Eiropas Parlaments un Padome var paredzēt noteikumu minimumu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai attiecībā uz īpaši smagiem noziegumiem ar pārrobežu dimensiju, kas saistīta ar šādu nodarījumu būtību vai ietekmi vai ar nepieciešamību tos apkarot kopīgi. Šīs noziegumu jomas ir uzskaitītas minētajā pantā.
- (4) Minētais noziegumu jomu saraksts pašreizējā redakcijā nedod iespēju paredzēt noteikumu minimumu naida runas un naida nozieguma definēšanai un sankcijām.
- (5) Padomes Pamatlēmumā 2008/913/TI² ir paredzētas visā Savienībā piemērojamas iedarbīgas, samērīgas un atturošas kriminālsankcijas par rasistisku un ksenofobisku naida runu un naida noziegumiem. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm ir jānosaka kriminālatbildība par naida runu, t.i., par sabiedrības kūdišanu uz vardarbību vai naidu rases, ādas krāsas, reliģijas, izcelsmes un nacionālās vai etniskās piederības dēļ. Tāda pati prasība attiecas uz visiem citiem

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² Padomes Pamatlēmums 2008/913/TI (2008. gada 28. novembris) par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm (OV L 328, 6.12.2008., 55. lpp.).

noziegumiem, kas nav naida runa, bet kas izdarīti ar rasistisku vai ksenofobisku motivāciju.

- (6) Nepieciešamība efektīvi vērsties pret naida runu un naida noziegumiem citu iemeslu dēļ papildus tiem, uz kuriem attiecas Pamatlēmums 2008/913/TI, un jo īpaši dzimuma, seksuālās orientācijas, vecuma un invaliditātes dēļ, ir apzināta Savienības līdztiesības stratēģijās, proti, Dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam³, LGBTIK līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam⁴ un Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijā 2021.–2030. gadam⁵.
- (7) ES un visas tās dalībvalstis ir ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām parakstītājas puses. Tās 16. pantā par ekspluatācijas, vardarbības un ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu ir noteikts, ka pusēm būtu jāveic visi attiecīgie likumdošanas, administratīvie, sociālie, izglītības un citi pasākumi, lai aizsargātu personas ar invaliditāti. Personas ar invaliditāti būtu jāaizsargā pret jebkāda veida ekspluatāciju, vardarbību un ļaunprātīgu izmantošanu gan mājās, gan ārpus tām. Pusēm būtu arī jāveic visi attiecīgie pasākumi, lai novērstu jebkāda veida ekspluatāciju, vardarbību un ļaunprātīgu izmantošanu. 17. pantā par personas integritātes aizsardzību ir noteikts, ka visām personām ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem ir tiesības uz viņu fiziskās un garīgās neaizskaramības respektēšanu.
- (8) Kā atzīts arī starptautiskā līmenī⁶, naida runu un naida noziegumus raksturo aizspriedumu motivācija, kas izraisa vainīgo rīcību pret personām vai grupām, kam ir kopīgas aizsargājamās iezīmes vai kas tiek uztvertas kā tādas, kam ir šādas kopīgas iezīmes. Naids ir abām šīm parādībām raksturīga īpatnība, kas saista šo plašāko noziegumu grupu.
- (9) Naida runa un naida noziegumi apdraud pamattiesības un vērtības, kurās ir balstīta Savienība, jo īpaši cilvēka cieņu un vienlīdzību. Turklāt tie rada kaitējumu ne tikai atsevišķiem cietušajiem, bet arī plašākām kopienām un sabiedrībai kopumā, tostarp ierobežojot vārda brīvību. Tie apdraud plurālismu un iecietību, izraisot polarizāciju un negatīvi ietekmējot publiskās debates un demokrātisko dzīvi.
- (10) Vārda un informācijas brīvība ir viens no demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņiem, kas nostiprināts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantā. Naida runas atzīšana par noziegumu ir nepieciešama, lai aizsargātu citu personu tiesības un brīvības un patiešām atbilstu vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība. Visiem Savienības tiesību aktiem, kas prasa dalībvalstīm noteikt kriminālatbildību par naida runu un tādējādi skar tiesības uz

³Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam", (5.3.2020., [COM\(2020\)152](#)).

⁴Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam", 12.11.2020., [COM\(2020\) 698](#).

⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam", 3.3.2021., [COM\(2021\) 101](#).

⁶Sk., piemēram, Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikumu dalībvalstīm Nr. R (97) 20 par "naida runu" un EDSO Ministru padomes 2009. gada 2. decembra Lēmumu Nr. 9/09 par naida noziegumu apkarošanu.

vārda brīvību, vajadzētu būt samērīgiem un tajos būtu jāņem vērā vārda brīvības būtība.

- (11) Naida runa var izraisīt ne vien konfliktus, bet arī naida noziegumus. Ne viens, ne otrs neapstājas pie valstu robežām. Naida runu ir viegli reproducēt un plaši izplatīt internetā, tostarp sociālajos plašsaziņas līdzekļos, un bezsaistē, arī izmantojot televīzijas raidījumus, publiskus pasākumus, rakstisko presi un politisku runu. Naida noziegumus var pastrādāt vai veicināt, izmantojot no vairākām valstīm iesaistījušos personu tīklus, kuras iedvesmo, organizē fiziskus uzbrukumus vai veic tos pašas. Plašākā nozīmē naida noziegumu ietekme izplatās starp dalībvalstīm, veicinot baiļu gaisotni un spējot izraisīt sociālus konfliktus.
- (12) Naida runa un naida noziegumi ir plaši izplatīti visā Savienībā, un pēdējo gadu laikā to apmērs ir pieaudzis. Jo īpaši nedrošības, izolācijas un baiļu sajūtu ir saasinājusi Covid-19 pandēmija. Tādējādi ir radusies gaisotne, kurā plaukst naida runa, kas vienlaikus tiek izmantota arī, lai vērstos pret jau tā marginalizētām iedzīvotāju grupām, un rezultātā ir notikuši arī naida noziegumi.
- (13) Naida runa un naida noziegumi apdraud demokrātijas un plurālistiskas sabiedrības pamatus un LES 2. pantā nostiprinātās kopīgās vērtības. Ņemot vērā šo darbību īpašo nopietnību, to ietekmi uz pamattiesībām un vērtībām, kā arī to pārrobežu raksturu, ir vajadzīga kopīga rīcība Savienības līmenī. Ir nepieciešama kopīga Savienības krimināltiesiskā reakcija, lai efektīvi risinātu problēmas, ko rada naida runa un naida noziegumi. Tas arī nodrošinātu naida noziegumos cietušo konsekventu aizsardzību, kā arī piekļuvi īpašajiem aizsardzības pasākumiem, ko piešķir visneaizsargātākajiem noziegumos cietušajiem. Ar kopīgu pieeju būtu arī jāveicina tiesu iestāžu sadarbība starp dalībvalstīm, kas kļūst absolūti nepieciešama šo parādību pārrobežu dimensijas dēļ.
- (14) Tādējādi naida runa un naida noziegumi atbilst LESD 83. panta 1. punktā noteiktajiem kritērijiem un var tikt identificēti kā vēl viena “noziegumu joma” papildus tām, kuras jau ir uzskaitītas minētajā tiesību normā.
- (15) Tāpēc LESD 83. panta 1. punktā iekļautā noziegumu jomu saraksta paplašināšana, iekļaujot tajā naida runu un naida noziegumus, ir nepieciešama kā pirmais posms, lai otrajā posmā varētu pieņemt sekundāros materiālo tiesību aktus, ar kuriem nosaka noteikumu minimumu naida runas un naida nozieguma definīcijām un sankcijām.
- (16) Šim lēmumam nebūtu jāietekmē darbības, ko var veikt otrajā posmā. Jo īpaši tas neskar un neietekmē vēlāk ierosināto sekundāro tiesību aktu darbības jomu un saturu.
- (17) Komisijas priekšlikums par šādiem sekundārajiem tiesību aktiem būtu jā sagatavo saskaņā ar labāka regulējuma prasībām, tostarp pēc ietekmes novērtējuma veikšanas un plašas apspriešanās. Komisijai būtu jāapspiežas ar dalībvalstīm, sagatavojot šādus sekundāros tiesību aktus, tostarp par valstu tiesiskā regulējuma specifiku krimināltiesību un pamattiesību jomā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Naida runa un naida noziegumi ir noziegumu joma LESD 83. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*